

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงิน
โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๖๖
ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘
ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ข้อยกเว้นทั่วไป

๑.๑ ในระเบียบนี้ (ข้อ ๔)

“โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน” หมายความว่า โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ตามที่ได้รับงบประมาณ ตามนัยพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมทั้งโครงการ แก้ไขปัญหาความยากจนที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด หรือ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนอื่นใดที่คณะกรรมการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนระดับ ครุฑเรือนตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ กำหนด

“ครุฑเรือนยากจน” หมายความว่า ครุฑเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี หรือต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้รวมถึงหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตจังหวัดด้วย แต่ไม่รวมถึงกรุงเทพมหานคร

“อำเภอ” หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้รวมถึงหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตอำเภอและกิ่งอำเภอตามกฎหมายว่าด้วย ลักษณะปกครองท้องที่ด้วย แต่ไม่รวมถึงเขตในกรุงเทพมหานคร

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

“พัฒนาการอำเภอ” หมายความว่า พัฒนาการอำเภอประจำกิ่งอำเภอด้วย

“กสท.” หมายความว่า คณะกรรมการสภาตำบลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖ และตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบล

“คปต.” หมายความว่า คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค

“กม.” หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครอง ท้องที่และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน รวมถึง คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหาร หมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

๑.๒ ให้พัฒนาการจังหวัดเบิกเงินจากคลังตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานงบประมาณ (ข้อ ๕)

๑.๓ ให้พัฒนาการจังหวัดจ่ายเงินที่เบิกจากคลังตาม (ข้อ ๕) ให้แก่พัฒนาการอำเภอเพื่อนำไปจ่ายให้แก่ กม. (ข้อ ๖)

การจ่ายเงินให้แก่ กม. ให้จ่ายเป็นเช็คหรือโดยการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของ กม. ที่เปิดไว้ ณ ธนาคาร

๑.๔ การจ่ายเงินตาม (ข้อ ๖) ต้องมีหลักฐานการจ่ายเงินตามระเบียบของทางราชการไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ (ข้อ ๗)

๑.๕ วิธีปฏิบัติอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ (ข้อ ๘)

๒. การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำส่งเงินของโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของคณะกรรมการหมู่บ้าน

๒.๑ ให้ กม. เปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอ นั้น หากไม่มีธนาคารดังกล่าว ให้ใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ กรณีที่ไม่มีธนาคารในท้องที่อำเภอ นั้น ให้ใช้บริการของธนาคารในท้องที่อำเภอใกล้เคียงชื่อว่า “บัญชีเงินฝากคณะกรรมการหมู่บ้าน..... (ระบุชื่อหมู่บ้าน)..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....ตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน” (ข้อ ๙)

๒.๒ เงินที่จะนำเข้าบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ตามข้อ ๙ ได้แก่ (ข้อ ๑๐)

- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๒) เงินบริจาคหรือเงินช่วยเหลืออื่น ๆ ที่ให้แก่โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน
- (๓) เงินใช้คืนเงินยืมจากรัฐเรือนยากจน
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากเงินตามโครงการ

บรรดาเงินที่ได้รับดังกล่าวตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้าบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ตามข้อ ๙ ภายในวันที่ได้รับเงินหรืออย่างช้าภายในวันทำการรุ่งขึ้น

๒.๓ การได้มาซึ่งเงินบริจาคหรือเงินช่วยเหลือจะต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันในการบริจาคหรือช่วยเหลือ (ข้อ ๑๑)

๒.๔ เงินในบัญชีเงินฝากตามข้อ ๙ให้นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยให้ครัวเรือนยากจนยืมโดยไม่มีดอกเบี้ย เพื่อนำไปเป็นทุนในการประกอบอาชีพหรือขยายกิจการทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน ค้าขาย หรืออาชีพอื่นตามที่ กม. เห็นชอบภายในวงเงินที่ กม. อนุมัติ (ข้อ ๑๒)

๓. การขอยืมเงินและการจ่ายเงินยืม

๓.๑ ให้ กม. รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ในการขอยืมเงินและการใช้คืนเงินยืม (ข้อ ๑๓)

๓.๒ ลักษณะของโครงการที่ครัวเรือนยากจนมีสิทธิขอยืมเงินตามโครงการได้แก่ (ข้อ ๑๔)

(๑) โครงการลงทุนเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การเลี้ยงสัตว์ การเพาะปลูกพืชไร่ พืชสวน และการประมง

(๒) โครงการลงทุนเพื่อการผลิตและการขยายกิจการทางด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น หัตถกรรมพื้นบ้าน การทอผ้า การเลี้ยงไหม การตีเหล็ก และการจัดทำของชำร่วย

(๓) โครงการลงทุนค้าขาย

(๔) โครงการลงทุนเพื่อประกอบอาชีพด้านช่างต่าง ๆ

(๕) โครงการอื่น ๆ ตามที่ กม. เห็นชอบ

๓.๓ เงินตามโครงการที่ครัวเรือนยากจนยืม ห้ามครัวเรือนยากจนนำไปใช้จ่ายกรณีดังต่อไปนี้ (ข้อ ๑๕)

(๑) ห้ามนำไปใช้หนี้ของตนที่มีอยู่เดิม

(๒) ห้ามนำไปบูรณะซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

(๓) ห้ามนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวนอกเหนือจากโครงการภายใต้ข้อ ๑๔ ที่ได้รับสนับสนุนเงินยืม

๓.๔ ให้หัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนซึ่งมีสิทธิขอยืมเงินตามโครงการ ยื่นเอกสารต่อ กม. ดังนี้ (ข้อ ๑๖)

(๑) คำร้องตามแบบทำระเบียบ

(๒) โครงการ / กิจกรรมที่ครัวเรือนยากจนจะดำเนินการ

๓.๕ ให้ กม. ปรีกษา คปต. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของเอกสารพิจารณา ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อประกอบในการพิจารณาอนุมัติโครงการและให้เลขานุการ กม. แจ้งผลการพิจารณาโครงการให้อำเภอรอบ (ข้อ ๑๗)

๓.๖ ให้เลขานุการ กสศ. นำคำขอยืมและรายละเอียดตาม (ข้อ ๑๖) นัดประชุม กสศ. พิจารณาอนุมัติตามลำดับครัวเรือนที่ กม. เห็นชอบและเสนอ (ข้อ ๑๘)

๓.๗ ให้ประธาน กสศ. เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินให้ยืม (ข้อ ๑๙)

๓.๘ วงเงินทุนมีให้ครัวเรือนยากจนแต่ละรายยืมให้เป็นที่ไปตามที่ กม. เห็นชอบ (ข้อ ๒๐)

๓.๙ ในการทำสัญญาขอยืมเงินให้ทำตามที่กำหนดทำระเบียบนี้ จำนวนอย่างน้อย ๓ ชุด โดยให้ดำเนินการดังนี้ (ข้อ ๒๑)

(๑) มอบให้ครัวเรือนยากจนผู้ยืม ๑ ชุด

(๒) กม. เก็บไว้ ๑ ชุด

(๓) ส่งให้อำเภอ ๑ ชุด

๓.๑๐ การเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากตามข้อ ๕ ให้ กม. เบิกจ่ายเงินในบัญชีเงินฝากดังกล่าว เพื่อจ่ายให้แก่ครัวเรือนยากจนเป็นราย ๆ ตามหลักฐานการอนุมัติโครงการของ กม. (ข้อ ๒๒)

การจ่ายเงินให้แก่ครัวเรือนยากจนให้จ่ายเป็นเช็ค หรือ โอนเงินเข้าบัญชีครัวเรือนยากจน การออกเช็คสั่งจ่ายเงิน ให้กรรมการหมู่บ้าน จำนวนสองคน เป็นผู้ลงลายมือชื่อสั่งจ่ายร่วมกัน

๓.๑๑ การใช้คืนเงินยืมให้เป็นไปตามแผนการใช้คืนเงินยืมของ กม. โดยในปีแรกให้ใช้คืนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ส่วนปีต่อไปให้ใช้คืนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และมีกำหนดระยะเวลาการใช้คืนไม่เกิน 5 ปี

ให้เลขานุการ คปต. ร่วมกับ กม. ติดตามช่วยเหลือการประกอบอาชีพของครัวเรือนยากจน และหากครัวเรือนยากจนมีรายได้พอใช้คืนเงินยืมก็ให้แจ้งครัวเรือนยากจนชำระเงินคืนให้เป็นไปตามสัญญา (ข้อ ๒๓)

๓.๑๒ กรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุจำเป็น หรือมีภัยพิบัติ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือ โครงการที่ครัวเรือนยากจนดำเนินการโดยใช้เงินยืมไม่ได้ผลเท่าที่ควรอันเป็นเหตุให้ครัวเรือนยากจนผู้ยืมไม่สามารถชำระเงินยืมคืนได้ตามกำหนด ให้ครัวเรือนยากจนผู้ยืมยื่นคำร้อง ขอฟ่อนผันหรือเลื่อนการชำระเงินคืน พร้อมด้วยเหตุผล ความจำเป็นต่อ กม. เพื่อพิจารณาฟ่อนผัน หรือเลื่อนการชำระเงินยืมให้เป็นกรณี ๆ แต่ละรายไป (ข้อ ๒๔)

๔. การบัญชี

๔.๑ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการให้ กม. จัดทำบัญชีตามแบบบัญชีลูกหนี้รายตัว บัญชีลูกหนี้ บัญชีเงินฝากธนาคารและบัญชีคุมเงินโครงการฯ ให้เป็นปัจจุบันและการเก็บรักษาเงิน ให้กรรมการหมู่บ้านนำเงินที่ครัวเรือนยากจนส่างใช้คืนเข้าบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ตามข้อ ๕ ภายในสามวันทำการ (ข้อ ๒๕)

๔.๒ ให้ กม. รายงานผลการชำระเงินยืมและภาวะหนี้สินของครัวเรือนยากจนให้อำเภอทราบเพื่อรายงานจังหวัดปีละสองครั้ง (ปีงบประมาณ) (ข้อ ๒๖)

๔.๓ ให้จังหวัดรายงานรายละเอียดตาม (ข้อ ๒๕) ให้กระทรวงมหาดไทยปีละหนึ่งครั้ง (ข้อ ๒๗)

๔.๔ ให้จังหวัดเสนอรายงานภาวะหนี้สินและรายงานฐานะการเงินของโครงการให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบปีละหนึ่งครั้ง และให้กรมการพัฒนาชุมชนเสนอรายงานภาวะหนี้สินและรายงานฐานะการเงินของโครงการในแต่ละจังหวัดให้กระทรวงมหาดไทยทราบปีละหนึ่งครั้ง (ข้อ ๒๘)

๔.๕ ให้หน่วยตรวจสอบภายใน กรมการพัฒนาชุมชนตรวจสอบบัญชีและการเงินของโครงการแล้วรายงานผลการตรวจสอบให้กระทรวงมหาดไทยทราบ ปีละหนึ่งครั้ง

ให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรวจสอบและแนะนำการลงบัญชี เบิก – จ่ายเงินของ กม. ปีละสองครั้ง (ปีงบประมาณ) แล้วให้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ (ข้อ ๒๕)

๕. ผู้รักษาการตามระเบียบ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ตลอดจนออกคำสั่งกำหนดวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร
